

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 6.9.2017.
COM(2017) 471 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM VIJEĆU I VIJEĆU

**Peto izvješće o napretku Okvira za partnerstvo s trećim zemljama na temelju
Europskog migracijskog programa**

1. Uvod

Peto izvješće o napretku sadržava ažurirane informacije o provedbi Okvira za partnerstvo te mjerama poduzetima kao odgovor na iskustva stečena u četvrtom izvješću o napretku.¹

Tijekom ljeta smanjen je broj prelazaka nezakonitih migranata na središnjoj sredozemnoj ruti. U srpnju i kolovozu zabilježeno je 15 373 dolazaka u Italiju, za razliku od 44 846 dolazaka u istim mjesecima 2016. Do 4. rujna 2017. stiglo je ukupno 99 846 migranata; u istom razdoblju 2016. bilo ih je 115 068. Prema podacima Međunarodne organizacije za migracije dosad je u 2017. na putu do europske obale poginulo 2410 osoba, ali je u kolovozu zabilježeno svega 19 nesretnih slučajeva. Takav je razvoj događaja rezultat pojačanih napora koje, u skladu s akcijskim planom za mjere potpore Italiji², zajednički ulažu Italija i Europska unija kako bi se povećala suradnja sa zemljama podrijetla i tranzita na toj ruti, posebno s Libijom, te dobra suradnja s libijskim nadležnim tijelima. Inicijative za jačanje kapaciteta libijske obalne straže u pogledu pomorskog nadzora i borbe protiv krijumčarenja počinju donositi rezultate. Trenutačna suradnja s Libijom proširena je novim elementima te je u srpnju 2017. odobren višegodišnji projekt za poboljšanje nadzora libijskih granica u ukupnoj vrijednosti od 46,3 milijuna EUR³, koji se financira iz Uzajamnog fonda EU-a za Afriku.

Od četvrtog izvješća o napretku povećao se broj dolazaka zapadnom sredozemnom rutom te je do 16. kolovoza u Španjolsku stiglo 13 826 migranata, što je porast od 115 % u usporedbi s istim razdobljem u 2016. (6409 dolazaka), čime se ponovno naglašava važnost stalnog opreza u pogledu mogućnosti nastanka alternativnih ruta.

Znatan napredak postignut je i u uspostavljanju migracijskih partnerstava s dodatnim zapadnoafričkim zemljama kao dio napora za smanjenje pritiska na središnju sredozemnu rutu. Komisija je u akcijski plan za mjere potpore Italiji uključila preuzimanje obveza u pogledu preseljenja osoba kojima je potrebna zaštita u zemljama na toj ruti u okviru šireg postupka preseljenja koji je Komisija pokrenula za 2018. Provedba programa odobrenih u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku dodatno je ubrzana te je do 4. rujna potpisano 169 ugovora u ukupnom iznosu od više od 1,2 milijarde EUR u tri regije⁴, što je napredak koji bi trebao biti popraćen pravovremenom provedbom projekata na terenu.

U tom su pogledu brojni nedostaci koji su utvrđeni u prethodnim izvješćima i dalje prisutni. Konkretno, i dalje zaostaje službena suradnja s nekim prioritetnim zemljama u području ponovnog prihvata i vraćanja. Stoga se u pregovorima o sporazumima o ponovnom prihvatu moraju pronaći i primijeniti odgovarajuće inicijative, među ostalim putem vizne politike⁵, ili se, prema potrebi, odvojeno od dogovorenih sporazuma moraju istražiti alternativna praktična rješenja koja će imati iste rezultate u pogledu suradnje oko stvarnog vraćanja. Stopa vraćanja iz država članica i dalje je niska, što naglašava i potrebu za pojačanom unutarnjom koordinacijom.

¹ Četvrto izvješće o napretku Okvira za partnerstvo s trećim zemljama na temelju Europskog migracijskog programa, COM (2017) 350 final od 13. lipnja 2017.

² Akcijski plan za mjere potpore Italiji, smanjenja pritiska na središnjoj sredozemnoj ruti i povećanja solidarnosti, SEC(2017) 339 od 4. srpnja 2017.

³ Od toga se 42,2 milijuna EUR financira iz Uzajamnog fonda EU-a za Afriku, 2,2 milijuna EUR financira Italija, a 1,8 milijuna EUR financira se iz Fonda za unutarnju sigurnost.

⁴ Regija Sahel i područje Čadskog jezera, Rog Afrike, sjever Afrike.

⁵ U skladu s humanitarnim načelima, humanitarna pomoć na temelju potreba ne smije podlijegati uvjetima.

Tijekom proteklih mjeseci pojačani su diplomatski kontakti i multilateralne rasprave između EU-a, država članica i zemalja podrijetla ili tranzita, među ostalim održavanjem drugog sastanka Kontaktne skupine za središnju sredozemnu rutu⁶ i sastanka u Parizu 28. kolovoza⁷, čime se naglašava potreba za pojačanim naporima kako bi se iskoristio dosadašnji napredak u okviru partnerskog pristupa i postigli trajni rezultati u pogledu upravljanja migracijama na središnjoj sredozemnoj ruti.

2. Napredak i rezultati

2.1. Prioritetne zemlje

Niger

Suradnja s Nigerom i dalje je dobra i konstruktivna, uključujući pojačanu graničnu kontrolu. Uz potporu stručnjaka EU-a nadležna su tijela izradila nacrt akcijskog plana nacionalne migracijske strategije i uskoro se očekuje službeno donošenje obaju dokumenata. Nigerski ministar financija, šef delegacije EU-a i talijanski veleposlanik potpisali su 21. lipnja u Niameyu ugovor o dodjeli dodatnih sredstava u iznosu od 50 milijuna EUR za program proračunske potpore u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku. Taj je dodatni doprinos usmjeren na poboljšanje državnih kapaciteta u sektorima sigurnosti i borbe protiv krijumčarenja te na rješavanje problema trgovanja ljudima. Prvi obrok u iznosu od 10 milijuna EUR isplaćen je početkom srpnja. Kako bi se podržala otpornost lokalnih zajednica koje su prethodno profitirale od aktivnosti krijumčarenja u regiji, od ključne je važnosti da se projekti kojima se podupire stvaranje uvjeta za bolji život i alternative trgovanju ljudima odmah u potpunosti provedu.

Niger i dalje ulaže velike napore u sprečavanje nezakonitih migracija i borbu protiv krijumčara. Dosad je u 2017. niz operacija dovelo do uhićenja 101 osobe koja je izvedena pred sud, 79 osoba uhićeno je zbog kaznenih djela povezanih s krijumčarenjem te su oduzeta 74 vozila i motocikla. Broj migranata koji sudjeluju u potpomognutom dobrovoljnom povratku i dalje raste; do 1. rujna 2017. oko 4000 migranata vratilo se u svoje zemlje podrijetla uz potporu Uzajamnog fonda EU-a za Afriku – zajedničke inicijative Međunarodne organizacije za migracije za zaštitu i reintegraciju migranata.

U okviru Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru pokrenut je projekt poboljšanja osnovnih usluga i otpornosti u rubnim regijama na migracijskim rutama na sjeveroistoku Nigera.

Za preusmjeravanje migracijskih tokova potrebno je neprekidno praćenje. Zbog povećanih graničnih kontrola, primjerice u Alžiru, može doći do otvaranja novih ruta. Nigerska su tijela u tu svrhu uspostavila platformu na kojoj se aktivno razmjenjuju informacije o novonastalim rutama.⁸ Europska agencija za graničnu i obalnu stražu rasporedila je u Niamey časnika za vezu radi potpore radu.

⁶ Sastanci ministara unutarnjih poslova Kontaktne skupine održani su 19. i 20. ožujka u Rimu te 24. srpnja 2017. u Tunisu. Na sastanku u Tunisu sudjelovali su ministri unutarnjih poslova Alžira, Austrije, Čada, Francuske, Njemačke, Italije, Libije, Malija, Malte, Nigera, Slovenije, Švicarske i Tunisa te povjerenik Avramopoulos i ministar unutarnjih poslova Estonije, zemlje koja trenutačno predsjedava Vijećem Europske unije.

⁷ <http://www.elysee.fr/declarations/article/declaration-conjointe-relever-le-defi-de-la-migration-et-de-l-asile/>

⁸ Sudjeluju delegacija EU-a, Europski časnik za vezu zadužen za migracije i časnik za vezu iz Europske agencije za graničnu i obalnu stražu raspoređeni u Niamey 1. kolovoza, misija EUCAP Sahel Niger, zainteresirane države članice EU-a i Međunarodna organizacija za migracije.

Ubrzana je regionalizacija aktivnosti zajedničke sigurnosne i obrambene politike u Sahelu, a postupno razmještanje stručnjaka za unutarnju sigurnost i obranu u zemlje skupine G5 Sahel pridonijet će pojačanoj budućoj suradnji s nadležnim tijelima, među ostalim u području upravljanja granicama. Zahvaljujući stavljanju u punu funkciju područnog ureda u Agadezu, misiji EUCAP Sahel Niger omogućeno je širenje aktivnosti u sjevernom Nigeru, povećanje broja terenskih posjeta u različitim regijama radi provedbe projekata, pružanje osposobljavanja, utvrđivanje daljnjih potreba tijela kaznenog progona te davanje doprinosa mapiranju nezakonitih migracijskih tokova. Tijekom istraživačke misije u srpnju u Madami, važnom čvorištu za krijumčarenje migranata i trgovanje ljudima, predstavnicima misije EUCAP Sahel Niger pridružio se stručnjak iz misije EU-a za pomoć na granicama (EUBAM) u Libiji. Daljnji posjeti, u okviru kojih će se provesti povećano i usmjereno savjetovanje i osposobljavanje (npr. u pogledu krivotvorenja dokumenata ili krijumčarenja droge), moći će se provesti kada sigurnosna situacija to bude dopustila.

Na temelju toga visoka predstavnica / potpredsjednica dovršava prijedlog za daljnje povećanje misije EUCAP Sahel Niger, a zemlju će posjetiti i posebna misija radi provedbe sporazuma sklopljenih na sastanku održanom 28. kolovoza u Parizu.

Nigerija

Nigerija je i dalje glavna zemlja podrijetla nezakonitih dolazaka u Europu (do 4. rujna 2017. zabilježen je 16 671 nezakonit ulazak) i jedno od glavnih odredišta za operacije vraćanja koje organizira Europska agencija za graničnu i obalnu stražu. Od lipnja su provedene tri takve operacije. Vlada je rasporedila dva nigerijska časnika za vezu u Italiju, što je financirala Europska agencija za graničnu i obalnu stražu, kako bi se olakšalo utvrđivanje identiteta nezakonitih migranata i povećao broj vraćanja. Nažalost, teško je odrediti datum za drugi krug pregovora o sporazumu o ponovnom prihvatu između EU-a i Nigerije.

Važno je da se pregovori o mogućem sporazumu, uključujući prateće mjere olakšavanja dobrovoljnog vraćanja i društveno-gospodarske integracije migranata u njihove matične zajednice, što prije nastave radi postizanja dogovora prije sljedećeg političkog dijaloga na visokoj razini.

Nigerija i dalje blisko surađuje s Međunarodnom organizacijom za migracije kako bi olakšala potpomognuti dobrovoljni povratak svojih državljana iz Nigera i Libije (dosad ih se u 2017. na taj način vratilo 2770), uz potporu iz Uzajamnog fonda EU-a za Afriku – zajedničke inicijative Međunarodne organizacije za migracije za zaštitu i reintegraciju migranata – i drugih donatora.

Nigerija je među zemljama koje nisu članice EU-a i dalje glavna zemlja podrijetla žrtava trgovine ljudima, osobito žena i djevojaka kojima se trguje u svrhu seksualnog iskorištavanja u EU-u.⁹ Iznos od 10 milijuna EUR dodijeljen je iz Europskog razvojnog fonda i Uzajamnog fonda EU-a za Afriku za projekt rješavanja problema trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata. Projekt koji će se pokrenuti u listopadu uključivat će nigerijsku Službu za

⁹ U lipnju 2017. Europski potporni ured za azil (EASO) objavio je izvješće o informacijama o zemljama porijekla kojemu je predmet Nigerija (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_Country_Focus_Nigeria_June2017.pdf) i u Rimu organizirao sastanak o praktičnoj suradnji s Nigerijom radi boljeg razumijevanja predmeta povezanih s tom zemljom.

imigracije i nacionalnu Agenciju za zabranu trgovanja ljudima.¹⁰ Dodatnu potporu trebale bi pružiti relevantne agencije EU-a za prekogranične slučajeve trgovine ljudima i krijumčarenja migranata, posebno u suradnji s Europolom i Eurojustom.

Senegal

Senegal je i dalje zemlja podrijetla velikog broja nezakonitih migranata. Do 4. rujna 2017. u Italiju je došlo 5526 nezakonitih migranata iz Senegala. Kako bi se olakšala identifikacija i vraćanje nezakonitih migranata, Senegal je potvrdio namjeru da će u Italiju poslati svoj tim. Talijanska vlada poslala je prijedlog senegalskoj nacionalnoj policiji i uskoro se očekuje pozitivan odgovor. Nadovezujući se na već postojeći sporazum i dugotrajnu dobru suradnju, sa Španjolskom je potpisan novi migracijski sporazum, među ostalim o obalnom nadzoru i financijskoj pomoći.

Međutim, napredak u području vraćanja iz EU-a još je ograničen. Broj pozitivnih odgovora na zahtjeve za konzularne putne isprave i dalje je nizak. Memorandum o razumijevanju između Europske agencije za graničnu i obalnu stražu i senegalskih nadležnih tijela, zaključen 2. lipnja u Dakru, uskoro će se potpisati. Osnivanje skupine za analizu rizika Obavještajne zajednice afričkih država i Frontexa u Senegal osigurat će se u okviru već potpisanog posebnog projekta kojim upravlja Europska agencija za graničnu i obalnu stražu.

Senegal pomaže pri sve većem broju potpomognutih dobrovoljnih povrataka, pa su do 1. rujna 2017. u Senegal vraćene 1764 osobe, od kojih je više od 1058 iz Nigera i 671 iz Libije. Isto tako, senegalska nadležna tijela razbila su mrežu krijumčara migranata u lipnju 2017. Senegal dovršava i nacionalnu migracijsku politiku koja će dovesti do prihvaćanja politike i strateških planova u okviru projekta za upravljanje migracijama financiranog sredstvima Uzajamnog fonda EU-a za Afriku u iznosu od 9,5 milijuna EUR. Općenito, od ukupno 161,8 milijuna EUR dodijeljenih Senegal u okviru projekata financiranih iz Uzajamnog fonda EU-a za Afriku, ugovorena su 104,3 milijuna EUR (64 %). To uključuje konkretne mjere za sprječavanje nezakonitih migracija, posebno u području otvaranja radnih mjesta.

Mali

Mali je među prvih 10 zemalja podrijetla nezakonitih migranata u EU-u te je i dalje jedna od glavnih zemalja tranzita. Od 1. siječnja do 4. rujna 2017. zabilježeno je 5990 nezakonitih ulazaka Malijaca u EU. Stopa vraćanja i dalje je niska, a suradnju bi trebalo pojačati. Pozitivan napredak ostvaren je u izdavanju konzularnih putnih isprava za neke malijske državljane koji su već određeni za vraćanje, ali je potrebno ubrzavanje izdavanja za preostale slučajeve. Mali mora ispuniti obvezu koju je preuzeo na najvišoj političkoj razini, a to je osiguravanje učinkovitog vraćanja nezakonitih migranata koji su identificirani putem *ad hoc* misija ili drugim sredstvima, te, što je još važnije, treba strukturirati suradivati u identifikaciji i vraćanju, na temelju najboljih praksi.

Malijska su tijela uz potporu Uzajamnog fonda EU-a za Afriku – zajedničke inicijative Međunarodne organizacije za migracije za zaštitu i reintegraciju migranata – nastavila ulagati napore u olakšavanje dobrovoljnog povratka malijskih državljana koji su blokirani u Nigeru i

¹⁰ Nedavno imenovani direktor nacionalne Agencije za zabranu trgovanja ljudima također je pozvao na pojačanu suradnju s odredišnim zemljama EU-a za nigerijske žrtve trgovine ljudima kako bi se pojačao progon počinitelja, primjerice putem zajedničkih istraga i operacija, te su se povodom toga održali sastanci s talijanskim tijelima kaznenog progona.

Libiji te je u 2017. na taj način vraćeno više od 800 osoba. Osim toga, potpora za dobrovoljni povratak ugroženih migranata blokiranih u Maliju dovela je od svibnja 2017. do potpomognutog povratka 19 osoba u njihove zemlje podrijetla.

Nacionalni postupak savjetovanja o migracijama održan je u lipnju kako bi se dodatno razvila nacionalna migracijska strategija iz 2015. Tim se postupkom, u koji je bila uključena dijaspora, podigla svijest i o zakonu protiv krijumčarenja, poduprla se njegova daljnja provedba te se promicao dijalog o migracijama s civilnim društvom.

Političko i sigurnosno stanje u sjevernom i srednjem Maliju od četvrtog se izvješća o napretku dodatno pogoršalo. Kako bi se vladi pomoglo da pojača nadzor nad pograničnim područjima sa susjednim zemljama kao što su Niger i Burkina Faso, u tijeku su rasprave o mogućnosti financiranja u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku programa¹¹ kojim se podupiru osnovne socijalne usluge za stanovništvo u regijama Mopti i Segou. Vijeće je u kolovozu 2017. donijelo i Odluku¹² u skladu s člankom 28. Ugovora o Europskoj uniji o odobravanju nove akcije EU-a za stabilizaciju radi potpore malijskim tijelima u borbi protiv sve veće nesigurnosti u središnjim regijama Mopti i Segou te ponovne uspostave i proširenja civilne uprave u tim područjima. EU sada financijskim sredstvima (50 milijuna EUR) i naporima za regionalizaciju zajedničke sigurnosne i obrambene politike proširuje svoju snažnu potporu uspostavi zajedničkih snaga skupine G5 Sahel koje će pojačati kontrole na unutarnjim granicama zemalja skupine G5 Sahel te pomoći u borbi protiv terorizma, organiziranog prekograničnoga kriminala i trgovanja ljudima.

Misija EUCAP Sahel Mali dodatno je učvrstila svoju potporu malijskim tijelima kaznenog progona i povezanim ministarstvima u područjima granične sigurnosti i upravljanja granicama. Na primjer, nacionalnu politiku o granicama i s njom povezan akcijski plan nedavno su potvrdila nadležna tijela, što bi trebalo dovesti do izrade nacionalne strategije o granicama. Misija EUCAP Sahel Mali podupire i reorganizaciju granične policije te blisko surađuje s delegacijom EU-a radi pružanja strateških savjeta za provedbu projekata u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku.¹³

Etiopija

U suradnji u području migracija dosad su postignuti neujednačeni rezultati. S jedne strane, naponi Etiopije u borbi protiv mreža krijumčara migranata doveli su od početka 2017., u usporedbi s istim razdobljem 2016.¹⁴, do smanjenja broja nezakonitih dolazaka državljana zemalja Roga Afrike (uglavnom Eritrejaca i Somalijaca) u EU. Etiopija ostvaruje daljnji napredak u pogledu obveza koje je preuzela prema velikom broju izbjeglica koji je primila, među ostalim provođenjem sveobuhvatne revizije svojeg proglasa o izbjeglicama, kojim se predviđa pravo na rad, pristup obrazovanju i sloboda kretanja, te je poduzela konkretne mjere u pronalaženju održivih rješenja za bolje mogućnosti za izbjeglice. To je važan potez jer postoji opasnost da izbjeglice bez takvih izgleda budu žrtve kriminalnih mreža. Opća politička situacija u Etiopiji također se poboljšala ukidanjem izvanrednog stanja 4. kolovoza 2017.

¹¹ Kako bi dopunila program potpore za poboljšanu sigurnost u regijama Mopti i Gao i za upravljanje graničnim područjima.

¹² Odluka Vijeća 2017/1425.

¹³ Misija EUCAP Sahel Mali redovito održava veze s misijom EU-a za osposobljavanje u Maliju te s misijama EUCAP Sahel Niger i EUBAM Libija.

¹⁴ Centar za istraživanja i dokaze. „Migracije između Roga Afrike i Jemena: studija o Puntlandu, Džibutiju i Jemenu,” London i Nairobi: Uzajamni fond EU-a za Afriku (programski dio za Rog Afrike) Centar za istraživanja i dokaze. www.soas.ac.uk/hornresearch-ref

S druge strane, suradnja u području vraćanja iz EU-a i dalje nije zadovoljavajuća, a stopa vraćanja među najnižima je u regiji. Operativni napredak u ograničenom broju utvrđenih pilot-projekata i dalje je vrlo spor, a preuzimanje političke obveze na najvišoj razini tek treba pretvoriti u operativnu suradnju. EU je na temelju iskustva iz tih pilot-projekata predložio strukturiraniji postupak za vraćanje Etiopljana iz država članica EU-a. Rasprave u tom pogledu nastavit će se u cilju pozitivnog ishoda.

2.2. Napredak postignut s drugim zemljama

Azija

Bangladeš je glavna neafrička zemlja podrijetla nezakonitih migranata koji stižu središnjom sredozemnom rutom, a općenito druga zemlja nakon Nigerije po broju nezakonitih dolazaka u Italiju, koji su do 4. rujna 2017. iznosili 8747, za razliku od 8131 dolaska tijekom cijele 2016. Također je jedna od zemalja s kojima se u pogledu vraćanja i ponovnog prihvata najteže ostvaruje napredak. Naime, stopa vraćanja pala je za 14 postotnih bodova u razdoblju od 2013. do 2016., a države članice stalno izvješćuju o nedostatku reakcije bangladeških tijela na zahtjeve za identifikaciju nezakonitih migranata. Kako bi se riješio taj nedostatak EU i Bangladeš postigli su privremeni dogovor o standardnim operativnim postupcima na sastanku održanom krajem kolovoza u Dhaki.

Novi regionalni projekt vrijedan 12 milijuna EUR pod nazivom „Kako poboljšati upravljanje migracijama u **zemljama na Putu svile**” započeo je 1. kolovoza 2017. Cilj je projekta maksimalno povećanje razvojnog potencijala migracija i mobilnosti u regiji i prema glavnim zemljama primateljicama radnika te pronalaženje sveobuhvatnih regionalnih odgovora na migracije i mobilnost uz potpuno poštovanje ljudskih prava i zaštitu migranata.

Suradnja s **Pakistanom** u zajedničkoj operaciji vraćanja 20. srpnja, kojom je koordinirala Europska agencija za graničnu i obalnu stražu, bila je vrlo dobra. Tijekom operacije vraćeno je 45 pakistanskih državljana. Sljedeći sastanak Zajedničkog odbora za ponovni prihvrat, koji je trenutačno planiran za rujnu, bit će važna prilika za Pakistan da predstavi daljnji napredak u pogledu ponovnog prihvata, uključujući provedbu obveza preuzetih na prethodnom sastanku Zajedničkog odbora za ponovni prihvrat u veljači. Pakistanski dužnosnici bili su u srpnju u studijskom posjetu u Tbilisiju kako bi promotрили rad elektroničke platforme EU-a i Gruzije za obradu zahtjeva za ponovni prihvrat, a cilj je postići napredak sa sličnim projektom koji financira Komisija u Pakistanu.

Kada je riječ o **Afganistanu**, na radionici organiziranoj 13. srpnja u Bruxellesu za afganistanske konzularne službenike u državama članicama EU-a sudjelovao je velik broj ljudi i razmijenjeni su stavovi o provedbi Zajedničkog puta naprijed i bilateralnih dogovora s državama članicama. Treća radna skupina za provedbu Zajedničkog puta naprijed zakazana je za početak listopada 2017. Rješavanje glavnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja te osiguravanje uspješne reintegracije vraćenih osoba i dalje su neki od glavnih prioriteta EU-a. To će se postići, među ostalim, provedbom regionalnog programa EU-a iz 2016., u kojem je Afganistan glavni korisnik, i sličnog programa koji je u pripremi za kraj 2017. Sigurnosna situacija u Afganistanu znatno se pogoršala nakon napada 31. svibnja u Kabulu.

Zapadna Afrika

Do 4. rujna 2017. iz Gvineje u Italiju došla su 8904 nezakonita migranta. U raspravama o upravljanju migracijama **Gvineja** je pokazala spremnost na suradnju. Gvineja i EU već su raspravljale o dobrim praksama te su ih i potvrdile. Sljedeći je korak konkretna provedba suradnje u skladu s tim najboljim praksama. Stručna misija u Gvineji provedena je početkom srpnja kako bi se utvrdilo koja gospodarska područja i područja zapošljavanja trebaju potporu u okviru razvojne suradnje. Priprema se djelovanje u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku, usmjereno na socioekonomsku integraciju mladih u cilju sprječavanja nezakonite migracije i na dodatan doprinos reintegraciji migranata koji se vraćaju. Ove je godine više od 1185 Gvinejaca sudjelovalo u potpomognutom dobrovoljnom povratku iz Libije i Nigera.

Do 4. rujna 2017. u Italiju je došlo 8280 nezakonitih migranata iz Côte d'Ivoirea. Iako je delegacija EU-a u Abidjanu nekoliko puta podsjećala tijela **Côte d'Ivoirea** na to da dostave primjedbe o predloženim praktičnim rješenjima s EU-om, ona to još nisu učinila. Nisu uspjeli ni istovremeni pokušaji poboljšanja suradnje putem *ad hoc* misije za utvrđivanje identiteta u nekoliko država članica predviđene u srpnju/kolovozu jer se ona nije provela. Konkretna napredak prijeko je potreban jer Côte d'Ivoire ima jednu od najnižih stopa vraćanja, koja iznosi oko 5 %, a broj nezakonitih dolazaka u EU sve je veći. Dosad je u 2017. više od 490 državljana Côte d'Ivoirea sudjelovalo u potpomognutom dobrovoljnom povratku iz Libije i Nigera.

Uskoro bi trebao biti sklopljen i sporazum između Italije, **Gvineje** i **Côte d'Ivoirea** o raspoređivanju časnika za vezu.

Misija na visokoj razini EU-a u **Gambiji**, usmjerena na tehničke i financijske potrebe za upravljanje migracijama, provedena je uz sudjelovanje nekih država članica početkom kolovoza, a nakon nje stavljena su na raspolaganje sredstava u iznosu većem od 20 milijuna EUR. Politička spremnost na suradnju s EU-om u pogledu upravljanja migracijama potvrđena je na najvišoj razini te će uslijediti rasprave o praktičnim rješenjima. Nacionalna migracijska politika izradit će se u suradnji s Međunarodnom organizacijom za migracije i trebala bi biti dovršena do kraja 2017. Do 4. rujna 2017. u Italiju je došlo 5548 nezakonitih migranata iz Gambije. Ove je godine više od 1345 Gambijaca sudjelovalo u potpomognutom dobrovoljnom povratku iz Libije i Nigera, a EU je potvrdila svoju spremnost davanja potpore koju su gambijska tijela zatražila za održivu reintegraciju vraćenih osoba. Dva gambijska časnika za vezu raspoređena su u Italiju kako bi olakšala identifikaciju nezakonitih migranata, a troškove njihova raspoređivanja pokrit će Europska agencija za graničnu i obalnu stražu.

Nakon stručnog posjeta na visokoj razini u **Gani** u svibnju s ganskim su tijelima razmijenjene dobre prakse za bolje upravljanje migracijama. Počele su i pripreme za kratku misiju za utvrđivanje identiteta u niz država članica. Osim toga, dosad je više od 250 osoba sudjelovalo u potpomognutom dobrovoljnom povratku iz Nigera i Libije.

Sjeverna Afrika i Bliski istok

U prioritetima partnerstva između EU-a i **Egipta** za razdoblje 2017. – 2020., donesenima u srpnju na sastanku Vijeća za pridruživanje EU-a i Egipta, potvrđuje se važnost upravljanja migracijskim tokovima na obostranu korist stranaka, u kontekstu sastanka na vrhu u Valletti i akcijskog plana. EU je suglasan poduprijeti Egipat u području upravljanja migracijama i sprječavanja nezakonitih migracija, trgovine ljudima i krijumčarenja migranata te u području

prava i zaštite migranata.¹⁵ EU i Egipat dogovorili su se da će istražiti mogućnost suradnje u području dobrovoljnog vraćanja migranata i uklanjanja glavnih uzroka nezakonitih migracija. Postupak za pokretanje službenog dijaloga o migracijama u završnoj je fazi.

Egipat je poduzeo mjere za kontrolu svojih granica i sprječavanje polazaka sa svojeg državnog područja (iz Egipta su od početka 2017. zabilježena samo tri dolaska), ali strukturiranijom suradnjom omogućio bi se sveobuhvatniji pristup zbivanjima povezanim s egipatskom rutom i, što je najvažnije, pomoglo u upravljanju blokiranim migrantima u regiji. Unatoč pojačanoj kontroli na ulaznim točkama nastavlja se priljev migranata i tražitelja azila u Egipat, ali sporijim tempom. Egipat udomljava sve veći broj izbjeglica, a registrirano ih je više od 208 000, među kojima je 120 000 Sirijaca i 86 000 izbjeglica afričkog ili iračkog podrijetla koji žive s neutvrđenim i sve većim brojem drugih migranata.

Opća predanost suradnji s EU-om u području migracija potvrđena je na sastanku Vijeća za pridruživanje EU-a i **Tunisa** održanom u svibnju 2017., ali tijekom posljednjih mjeseci nije postignut daljnji napredak u pregovorima o sporazumu o pojednostavnjenju postupka izdavanja viza i sporazumu o ponovnom prihvatu. Na marginama drugog sastanka Kontaktne skupine održanog 24. srpnja tuniski ministar unutarnjih poslova pristao je na održavanje novog kruga pregovora, a datumi se upravo određuju. Istom je prigodom predsjednik Tunisa izrazio svoju spremnost da pomogne u rješavanju stanja u Libiji.

U okviru tuniskog programa koji je u prosincu 2016. odobrio operativni odbor Uzajamnog fonda EU-a za Afriku potpisan je prvi ugovor. Tunis je izrazio interes za održavanje informativnih sastanaka o programu Seahorse. Povjerenik Hahn 4. i 5. rujna posjetio je Tunis radi rasprave o gospodarskom razvoju i suradnji u Tunisu i Libiji.

Službeni dijalog o migracijama s **Alžiirom** nažalost još nije proveden, ali je mandat tog dijaloga prihvaćen u lipnju 2017. Za vrijeme svojeg posjeta Alžiru 19. i 20. srpnja 2017. povjerenik Hahn opisao je EU i Alžir kao partnere u rješavanju problema nezakonitih migracija. Ta bi zemlja mogla postati ne samo zemlja tranzita, već i podrijetla, a poduzela je mjere kao što je raspoređivanje dodatnih 3000 vojnika na svojim granicama s Nigerom i Malijem. Na marginama drugog sastanka Kontaktne skupine održanog 24. srpnja alžirski ministar unutarnjih poslova izrazio je interes za razvoj dijaloga i konkretne suradnje s EU-om u području migracija, sigurnosti i borbe protiv terorizma. Međutim, kad je riječ o konkretnom programu, Ministarstvo vanjskih poslova u ovoj fazi još nije izrazilo interes za njegovo financiranje iz Uzajamnog fonda EU-a za Afriku. Obje strane izrazile su svoju spremnost da nastave rasprave radi prilagodbe mogućih projekata.

Nezakoniti migracijski tokovi iz **Maroka** u EU, i to uglavnom Španjolsku, tijekom ljeta su se intenzivirali. Osim toga, u Italiju je do 4. rujna 2017. stiglo 4786 migranata iz Maroka. U okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku Maroko sudjeluje u prvom zajedničkom programu programskih dijelova za sjevernu Afriku i Sahel-Čadsko jezero. Program je usmjeren na jačanje suradnje jug-jug u području migracija podržavanjem provedbe memoranduma o razumijevanju između Maroka i Senegala te Côte d'Ivoirea i Malija. Napredak u pregovorima s Marokom o sporazumu o pojednostavnjenju postupka izdavanja viza i sporazumu o ponovnom prihvatu nije postignut. U tom kontekstu EU je spreman dodatno poduprijeti

¹⁵ U okviru programskog dijela za sjevernu Afriku Uzajamnog fonda EU-a za Afriku u svibnju 2017. predstavljen je program u vrijednosti od 60 milijuna EUR za jačanje upravljanja migracijama u Egiptu, uklanjanje glavnih uzroka nezakonitih migracija i podupiranje egipatskih zajednica koje primaju migrante.

Maroko i Alžir u teškoj zadaći upravljanja migracijskim tokovima te je spreman raspravljati o daljnjim mjerama suradnje u nadolazećim mjesecima.

U tijeku je i djelovanje kojim se nastoji osigurati praćenje Briselske konferencije o budućnosti Sirije i regije, koju je u travnju 2017. organizirao EU, a na kojoj je EU ponovno potvrdio svoju potporu **Jordanu** i **Libanonu** u području humanitarne zaštite, održivog gospodarskog rasta te obrazovanja i životnih potreba izbjeglica i njihovih zajednica domaćina. Jordan i Libanon na svoje su državno područje primili velik broj izbjeglica (osobito Sirijaca), ali dosad nisu bili polazište za nezakonite migracije prema EU-u. Migracije i mobilnost među glavnim su prioritetima partnerstva i za Jordan i Libanon. Te su točke potvrđene na sastancima Vijeća za pridruživanje održanima s Jordanom i Libanomom u srpnju.

3. Središnja sredozemna ruta

Središnjom sredozemnom rutom do 4. rujna 2017. **stiglo je** 99 846 osoba, što čini smanjenje u odnosu na isto razdoblje 2016. Do kraja kolovoza Međunarodna organizacija za migracije zabilježila je da je ove godine na moru smrtno stradalo 2410 osoba. Kad je riječ o dolascima, u srpnju i kolovozu zabilježen je jasan silazni trend. To je rezultat brojnih čimbenika, uključujući bolju sposobnost granične kontrole libijskih tijela, sve veću aktivnost libijske obalne straže, početnu provedbu mjera koje financira EU u suradnji s Međunarodnom organizacijom za migracije i Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice te promjene u pristupu krijumčara.¹⁶

Djelovanje je dodatno pojačano od donošenja Zajedničke komunikacije o središnjoj sredozemnoj ruti¹⁷ u siječnju i Izjave iz Malte iz veljače 2017.¹⁸ Početkom srpnja Komisija je donijela **akcijski plan** za potporu Italiji, smanjenje pritiska na toj ruti i povećanje solidarnosti.¹⁹ Plan se temelji na postojećem pristupu za upravljanje migracijskim tokovima, s posebnim naglaskom na aktivnostima traganja i spašavanja, suradnji sa susjednim zemljama Libije i vraćanju. Osim toga, sadržava mjere za povećanje solidarnosti unutar EU-a i pomoć Italiji u provedbi reforme koju je nedavno donijela u području migracija, za koju je Komisija mobilizirala dodatan iznos od 35 milijuna EUR. Predsjedništvo Vijeća Europske unije i države članice postigli su dogovor o alatu za izvješćivanje kojim se omogućuje praćenje napretka u provedbi mjera utvrđenih Izjavom iz Malte i Akcijskim planom za Italiju.

Kontaktne skupine za Sredozemlje održala je svoj drugi sastanak 24. srpnja u Tunisu. U okviru Deklaracije iz Tunisa²⁰ zemlje su se obvezale na nastavak i produbljivanje suradnje radi suočavanja s glavnim uzrocima, krijumčarenjem migranata i vraćanjem.²¹ Na sastanku u Parizu 28. kolovoza čelnici država ili vlada Njemačke, Francuske, Italije, Španjolske, Čada, Nigera i Libije, zajedno s Visokim

¹⁶ Istraživanja koja financira EU (centar za istraživanja i dokaze: www.soas.ac.uk/hornresearch-ref) pokazuju da sve veći broj migranata uglavnom iz Somalije u Europu stiže preko Jemena. Ta je ruta relativno nova (prvi se put navodi 2015.), a čini se da joj popularnost raste. Postoje izvješća o tome da se za tu rutu odlučuje i mali broj Etiopljana. Čini se da su ključan čimbenik za nastanak te nove rute pojačane granične kontrole koje provode Etiopija i Sudan na tradicionalnijim rutama za trgovanje ljudima i krijumčarenje migranata.

¹⁷ Zajednička komunikacija Europskom parlamentu, Europskom vijeću i Vijeću: „Migracije na središnjoj sredozemnoj ruti – upravljanje tokovima, spašavanje života”, JOIN(2017) 4 final od 25.1.2017.

¹⁸ <http://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

¹⁹ SEC(2017) 339 od 4.7.2017.

²⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-2125_fr.htm

²¹ Na marginama sastanka Kontaktne skupine povjerenik Avramopoulos održao je bilateralne sastanke s predsjednikom i ministrom unutarnjih poslova Tunisa, ministrima unutarnjih poslova Nigera, Alžira i Libije te ministrom Malijaca u inozemstvu.

predstavnikom / potpredsjednikom Komisije, dogovorili su niz mjera kako bi se dodatno pojačalo djelovanje koje se već poduzima²².

Libija je i dalje uvjerljivo na prvome mjestu kao točka ukrcaja i zemlja tranzita pa je stoga, zajedno sa zemljama podrijetla, ključni partner za upravljanje tokovima na središnjoj sredozemnoj ruti. Libija je i dalje ključna zemlja tranzita za žrtve trgovanja ljudima, osobito nigerijskih žena i djevojaka kojima se trguje u svrhu seksualnog iskorištavanja u EU-u. Međunarodna organizacija za migracije izvješćuje da podaci za prvih šest mjeseci 2017. potvrđuju zabrinjavajući trend iz razdoblja 2014. – 2016., tj. naglo povećanje od procijenjenih 600 %, koje se odnosi na broj potencijalnih žrtava trgovanja ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja koje u Italiju stižu središnjom sredozemnom rutom.

EU nastavlja poduzimati diplomatske napore za stabilizaciju Libije. Ti napori temelje se na financijskoj potpori EU-a iz Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru, čime se omogućuje posredovanje u sukobu između čelnika u pograničnoj regiji između Libije i Nigera te u istočnoj Libiji. Ključni je dio stabilizacijske aktivnosti EU-a i ponovna izgradnja prisutnosti države obnavljanjem ključne javne infrastrukture i osnovnih usluga pod zajedničkim nadzorom vlade nacionalnog jedinstva i tijela u Bengaziju, Kikli, Sirti, Sebhi i Obariju. Zahvaljujući toj suradnji provedena su 22 projekta, u okviru kojih su obnovljene škole i bolnice, a uređeno je i upravljanje vodoopskrbom, otpadnim vodama i otpadom. EU blisko surađuje i s Ujedinjenim narodima, i to u području procjene sigurnosti i mogućeg povećanja prisutnosti na terenu.

EU je dodatno produbio svoje podupiranje libijskih tijela u pogledu upravljanja migracijama, s posebnim naglaskom na južne granice Libije. U srpnju 2017. u okviru **Uzajamnog fonda EU-a za Afriku** odobren je projekt u vrijednosti od 46,3 milijuna EUR²³ koji su sufinancirali EU i Italija kako bi se pojačali integrirani kapaciteti libijskih tijela za upravljanje granicama i migracijama. Projektom su obuhvaćene aktivnosti za jačanje operativnih kapaciteta libijskih obalnih straža i njihovih operacija nadzora, provedbu tehničke procjene radi uspostave punopravnog nacionalnog koordinacijskog centra i koordinacijskog centra za spašavanje na moru u Tripoliju te za jačanje operativnoga kapaciteta libijskoga graničnog nadzora na južnoj granici. U vezi s tim Europska služba za vanjsko djelovanje i službe Komisije pripremaju se, zajedno s Italijom, za moguću misiju za utvrđivanje činjenica u južnoj Libiji.

Tim djelovanjem unutar Libije nadopunjuje se djelovanje koje je u tijeku u području zaštite migranata i izbjeglica, socijalne kohezije te društvenog i gospodarskog razvoja zajednica domaćina, a koje se provodi u okviru programa u vrijednosti od 90 milijuna EUR donesenog u travnju 2017. Nakon potpisivanja ugovora **međunarodne organizacije**²⁴ koje se koriste programom već su započele s provedbom na terenu. Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice već je započeo s raspodjelom neprehrambenih artikala, a proveo je i kontrolu zaštite migranata u centrima za prihvata smještenima u Bengaziju. Međunarodna organizacija za migracije provela je nekoliko procjena radi utvrđivanja potreba u smislu materijalne potpore za centre za prihvata migranata, usluga prihvata tijekom operacija spašavanja na moru, humanitarnih potreba migranata i interno raseljenih osoba te zdravstvenih uvjeta i zdravstvenih potreba migranata u centrima za prihvata. U međuvremenu Visoki povjerenik

²² <http://www.elysee.fr/declarations/article/declaration-conjointe-relever-le-defi-de-la-migration-et-de-l-asile/>

²³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2187_en.htm

²⁴ Provedbeni su partneri tog programa Međunarodna organizacija za migracije, Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice, Fond Ujedinjenih naroda za djecu, Program Ujedinjenih naroda za razvoj i Njemačka razvojna agencija (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit).

Ujedinjenih naroda za izbjeglice i Međunarodna organizacija za migracije i dalje proširuju usluge zaštite i podrške na točkama iskrcaja (npr. dokumentacija, primarna zdravstvena skrb i isplata gotovine).

Tim je djelovanjem postignuto znatno povećanje broja osoba koje se *iz Libije žele vratiti* u svoje zemlje podrijetla. Do 1. rujna 2017. Međunarodna organizacija za migracije pomogla je 7084 migranta da se dobrovoljno vrate, a takvih je slučajeva u cijeloj 2016. bilo 2775. Komisija i dalje istražuje načine za poticanje tog trenda. Dvanaest delegacija EU-a u zemljama supsaharske Afrike poslalo je dopis nadležnim tijelima u kojem se postavlja pitanje humanitarnog vraćanja migranata blokiranih u Libiji u njihove zemlje podrijetla. Međunarodna organizacija za migracije bila je u kontaktu s delegacijama EU-a i nacionalnim tijelima kako bi preispitala potrebu za mjerama potpore kao što su stvaranje internetske konzularne službe kojom bi upravljala Međunarodna organizacija za migracije kako bi se omogućio pristup migrantima izvan Tripolija.²⁵

Nastavljen je *projekt Seahorse za Sredozemlje*, kojim se želi poboljšati uvid u stanje i sposobnost reakcije sjevernoafričkih zemalja na nezakonite migracijske tokove i trgovanje ljudima, posebno ako se odvijaju u njihovim obalnim regijama i teritorijalnim vodama. U tijeku je planirano osposobljavanje libijske obalne straže: dva libijska službenika sudjelovala su u zajedničkoj operaciji Indalo. Službenik libijske obalne straže upućen je u talijanski nacionalni koordinacijski centar u srpnju. Nakon ljeta se na Malti i u Italiji dovršavaju potrebne mjere za potporu osposobljavanju libijske obalne straže.

U okviru operacije EUNAVFOR MED Sophia nastavljene su operacije za suzbijanje krijumčarenja te dodatno osposobljavanje i izgradnja kapaciteta libijske obalne straže. Libijska tijela predložila su krajem srpnja imena novih kandidata za osposobljavanje. Ukupno su predložene 92 osobe, a očekuje se da će s osposobljavanjem u Italiji započeti sredinom rujna 2017., ovisno o trajanju postupaka provjere koji su u tijeku. Vijeće je 25. srpnja 2017. produžilo mandat operacije EUNAVFOR MED Sophia do 31. prosinca 2018. i izmijenilo ga kako bi se uključili mehanizmi praćenja pripravnika²⁶ te povećale mogućnosti za razmjenu informacija s tijelima kaznenog progona država članica, Europskom agencijom za graničnu i obalnu stražu i Europolom. Osim toga, Italija provodi i aktivnosti osposobljavanja budućih djelatnika libijske obalne straže te je uputila plovilo u Tripoli kako bi poduprla operacionalizaciju (tehničko održavanje, popravak, itd.) četiriju plovila koja su se već vratila u Libiju početkom ove godine.

Vijeće je u srpnju poduzelo i važan korak u borbi protiv krijumčarenja omogućivši državama članicama da spriječe izvoz ili isporuku čamaca na napuhavanje i izvanbrodskih motora u Libiju ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su namijenjeni za krijumčarenje migranata.²⁷

Vijeće je 17. srpnja produžilo mandat misije *EUBAM Libija* do 31. prosinca 2018. U okviru misije EUBAM Libija radi se na osiguravanju ograničene prisutnosti na terenu u

²⁵ Dosad su održane rasprave s nadležnim tijelima i delegacijama EU-a u Gambiji, Maliju, Gvineji, Côte d'Ivoireu i Senegal. Konkretno mjere za daljnju potporu dogovaraju se s Gambijom (za potpomognute dobrovoljne povratke iz Nigera i Libije), Gvinejom Conakry, Senegalom i Malijem (potpomognuti dobrovoljni povratci iz Nigera) te Burkinom Faso (potpomognuti dobrovoljni povratci iz Libije).

²⁶ Zapovjednik operacije i voditelj libijske obalne straže potpisali su 21. kolovoza prilog o praćenju uz Memorandum o razumijevanju u pogledu osposobljavanja.

²⁷ Odluka Vijeća 2017/1338.

listopadu/studenome, uz mogućnost suradnje s delegacijom EU-a.²⁸ EUBAM Libija ostvarila je tijekom ljeta suradnju s nadležnim tijelima u području reforme upravljanja granicama za Libiju, surađivala je s Misijom potpore Ujedinjenih naroda u Libiji i Programom Ujedinjenih naroda za razvoj u području osiguravanja potpore civilnim aspektima plana za sigurnost Tripolija²⁹, započela je izradu nacrtu operativnoga koncepta za Glavnu upravu za obalnu sigurnost i pomogla u uspostavi nacionalnoga kapaciteta za koordinaciju borbe protiv terorizma. Upućivanjem jednog pridruženog stručnjaka iz Europske agencije za graničnu i obalnu stražu i jednog iz Europolu na misiju EUBAM Libija povećala se razmjena informacija, pridonijelo se razvoju sinergije i poboljšala se koordinacija napora.

Komisija i talijanska obalna straža potpisale su 22. lipnja sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava u iznosu od 1,84 milijuna EUR u okviru hitne pomoći iz Fonda za unutarnju sigurnost. Tim bespovratnim sredstvima talijanska obalna straža osigurat će tehničku pomoć za libijsku obalnu stražu radi procjene kapaciteta Libije za obavljanje aktivnosti traganja i spašavanja te provođenja studije izvedivosti, čime će se omogućiti utvrđivanje libijskog područja za traganje i spašavanje te uspostava libijskoga koordinacijskog centra za spašavanje na moru.

Italija je izradila nacrt Kodeksa postupanja za nevladine organizacije koje provode aktivnosti traganja i spašavanja u središnjem Sredozemlju. Kodeks postupanja pruža važan okvir za bolju koordinaciju i učinkovitost operacija spašavanja, što su potvrdili ministri unutarnjih poslova na sastanku Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove održanom 6. i 7. srpnja 2017. Bilo bi važno da nevladine organizacije koje djeluju u središnjem Sredozemlju potpišu Kodeks postupanja i poštuju njegove odredbe.

Važno je nastaviti s naporima za povećanje stabilnosti u cijeloj Libiji, jačanje suradnje s libijskim susjednim zemljama i među njima te izradu plana za trajno osposobljavanje, zaštitu i pomoć, društveno-gospodarski razvoj te održavanje iste razine potpomognutih dobrovoljnih povrataka u 2018. i nakon toga. Za to će biti potreban veći iznos sredstava iz Uzajamnog fonda EU-a za Afriku, osobito, ali ne isključivo, za sjevernu Afriku. Na zahtjev predsjedništva Vijeća Europske unije i država članica Komisija je provela procjenu mogućih prioriteta i manjka sredstava, o čemu će se tijekom sljedećih mjeseci dodatno raspravljati s državama članicama.

Plan vanjskih ulaganja i s njim povezan Europski fond za održivi razvoj pomoći će u uklanjanju glavnih gospodarskih uzroka nezakonitih migracija poticanjem ulaganja i otvaranja novih radnih mjesta, posebno u Africi i susjedstvu EU-a. Na temelju kompromisa koji je COREPER prihvatio u lipnju, a Europski parlament u srpnju, završnu verziju Uredbe o Europskom fondu za održivi razvoj suzakonodavci bi trebali odobriti u najkraćem mogućem roku kako bi se bez odlaganja započelo s provedbom.

4. Zaključak

²⁸ Misija EUBAM Libija trenutačno u Tripoli putuje u prosjeku jednom do tri puta tjedno. Sigurnosno i logističko osoblje moći će prenoćiti u Tripoliju čak i prije listopada/studenoga.

²⁹ Jedinica EU-a za vezu i planiranje također i dalje igra važnu ulogu u pružanju podrške Misiji potpore Ujedinjenih naroda u Libiji za koordiniranje plana za sigurnost Tripolija. U okviru zajedničkog plana za sigurnost Tripolija, a posebno Centra za zajedničko djelovanje, udružuju se naponi libijskog Privremenog sigurnosnog odbora, Ministarstva obrane i unutarnjih poslova, predsjedničke garde i ostalih sigurnosnih aktera kako bi se u Tripoliju ponovno uspostavio normalan život.

Upravljanje migracijama na središnjoj sredozemnoj ruti i dalje je prioritetno područje djelovanja unutar Okvira za partnerstvo. Broj dolazaka u Italiju u srpnju i kolovozu smanjio se u odnosu na ljeto prošle godine. Niz mjera koje su Italija i EU provele u Libiji u bliskoj suradnji s libijskim tijelima i ključnim međunarodnim partnerima (Međunarodna organizacija za migracije i Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice), i šire u sklopu Okvira za partnerstvo, počele su donositi rezultate. Neke važne mjere provedene su i u suradnji s nekim partnerskim zemljama, kao što su Gvineja i Bangladeš.

Smanjenjem migracijskog pritiska na središnju sredozemnu rutu pruža se prilika za ostvarivanje daljnjeg napretka za niz mjera koje se provode od pokretanja pristupa Okvira za partnerstvo.

Jačanjem graničnih kontrola na državnim granicama i kapaciteta za suzbijanje krijumčarenja i upravljanje migracijama u zemljama podrijetla i tranzita doprinosi se razbijanju krijumčarskih mreža, smanjenju broja odlazaka te jačanju sigurnosti i stabilnosti. Jači se naglasak treba staviti na graničnu kontrolu u južnoj Libiji i njezinim susjednim zemljama. Dodatni rezultati mogu se postići intenzivnijim djelovanjem zajedničkih istražnih timova, kao što je onaj koji djeluje u Nigeru, te zajedničkih sigurnosnih i obrambenih misija u područjima zahvaćenima migracijama. Uz punu potporu država članica trebalo bi se nastaviti s naporima koji se ulažu u regionalizaciju misija u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike te podršku koja se pruža uspostavi zajedničkih snaga skupine G5.

S obzirom na to da uspješno razbijanje krijumčarskih mreža često znači gubitak izvora prihoda za lokalne zajednice na ruti, da bi se osigurala lokalna odgovornost za migracijske politike potrebno je pravovremeno provesti projekte za otvaranje radnih mjesta i stvaranje alternativnih izvora prihoda. U tom smislu ključna je brza provedba postojećih projekata za poticanje društveno-gospodarske otpornosti u južnoj Libiji i Nigeru, već odobrenih u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku.

Premda su naponi na zatvaranju postojećih ruta počeli donositi rezultate, EU bi trebao i dalje biti na oprezu u pogledu moguće uspostave novih alternativnih ruta prema Europi i surađivati s relevantnim partnerskim zemljama i državama članicama na koje se to najviše odnosi.

Naponi za zaustavljanje nezakonitih migracija i dalje bi trebali biti popraćeni snažnim politikama za zaštitu ljudskih prava i osiguravanje dostojnih životnih uvjeta migrantima u zemljama tranzita, posebice Libiji. Uspješna provedba programa EU-a i Međunarodne organizacije za migracije za potpomognuti dobrovoljni povratak u zapadnoj Africi i Libiji upućuje na znatan potencijal tog instrumenta politike.

Sve važniju ulogu mogla bi imati suradnja s Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice u pogledu preseljenja osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita. Države članice trebale bi brzo i ambiciozno preuzeti obveze u okviru šireg postupka preseljenja koji je pokrenula Komisija.

Učinkovito vraćanje i ponovni prihvat i dalje su ključni za odvrćanje od nezakonitih migracija i zaštitu integriteta sustava azila. Nedavni napredak pragmatične suradnje u području vraćanja s nekoliko zemalja u zapadnoj Africi i Aziji trebao bi poslužiti kao referentna vrijednost za ostvarivanje sličnog napretka s drugim partnerskim zemljama. EU će i dalje biti spreman upotrijebiti sve odgovarajuće instrumente i alate, uključujući viznu politiku, kako bi se uspostavila konstruktivna suradnja u tom području.

Naposljetku, ključan čimbenik za uspjeh i dalje je opseg financiranja koje se može osigurati za potporu ciljevima politike EU-a. Od ključne će važnosti biti da države članice osiguraju dodatna sredstva za projekte u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku, a posebno programskog dijela za sjevernu Afriku, za 2018. i nakon toga.

Na predstojećem sastanku na vrhu između EU-a i Afrike pružit će se prilika za ocjenu postignutog napretka u kontekstu Okvira za partnerstvo s afričkim zemljama i davanje nove dinamike dosadašnjim nastojanjima za zajedničku izgradnju funkcionalnog i uzajamno korisnog partnerstva za mobilnost i migracije.